

TIETOSUOJA-ASETUS PARTIOLIPPUKUNNISSA

Suomen Partiolaiset on julkaissut partiolippukunnille **tietosuojaohjeen** (ensimmäisen version) 2.5.2018. Tämä käytännönläheinen tehtävälista ja riskien arviointityökalu täydentävät ohjetta. Tavoitteena on, että partiolippukunta huolehtii hyvästä tietosuojasta ja -turvasta sekä kehittää toimintaansa ja vapaaehtoistensa osaamista.

Partiolippukuntien tietosuojaohjeet sivulla <https://www.partio.fi/lippukunnille/lippukunnan-johtaminen/partiolippukunnan-tietosuojaohjeet/>.

Muu Suomen Partiolaisten GDPR-aiheinen (General Data Protection Regulation) materiaali julkaistaan sivulla www.partio.fi/tietosuoja.

OHJEET

Partiolippukunnan hallituksen tulee perehtyä huolellisesti seuraaviin tehtäviin. Suomen Partiolaiset pyytää, että partiolippukunnan johtaja ja esimerkiksi jäsenrekisterinhoitaja seuraavat toimenpiteitä ja niiden toteuttamista säännöllisesti ja suunnitelmallisesti tämän dokumentin avulla.

Olennaista on se, että partiolippukunta tunnistaa, mitä toimenpiteitä sen tulisi tehdä tietosuojan ja -turvan kehittämiseksi partiolippukunnassa. Lähes yhtä tärkeää on menettelyn muuttaminen esimerkiksi silloin, kun mahdollinen virhe tai sen riski huomataan. On inhimillistä, että virheitä sattuu. Sen vuoksi on tärkeää, että niistä opitaan ja partiolippukunta tekee muutoksia virheiden (ja riskien) välttämiseksi jatkossa.

Partiolippukunnan tulee säilyttää tämä dokumentti huolellisesti, koska partiolippukunnan tulee osoittaa, kuinka se noudattaa tietosuojaperiaatteita toiminnassaan. Suomen Partiolaiset ei kerää oheisia tietoja itselleen, mutta se seuraa esimerkiksi yhteydenottoja ja suunnittelee niiden perusteella ohjeita ja koulutuksia.

Tämä dokumentti on erityiseksi avuksi silloin, kun partiolippukunta pyytää neuvontaa ja tukea Suomen Partiolaisilta tai jos sen täytyy selvittää mahdollisia väärinkäytöksiä.

LISÄTIEDOT

Suomen Partiolaiset antaa tukea ja neuvontaa tietosuojaan ja -turvaan liittyvissä asioissa sekä päivittää ohjeitaan partiolippukuntien palautteen perusteella.

Maija Kangasniemi

IT- ja palvelupäällikkö

puh. (0)447343373

maija.kangasniemi@partio.fi

Ville Jokinen

jäsenhallintakoordinaattori

puh. (0)9 8865 1136

ville.jokinen@partio.fi

Partiolippukunnan tehtävät

1 Henkilötietojen käsittely partiossa

Kun partiolippukunta käyttää Kuksaa henkilötietojen käsittelyyn, sen tulee viitata viestinnässään Suomen Partiolaisten tekemään informointiasiakirjaan. Tämä informointiasiakirja kattaa pääosin henkilötietojen käsittelyn partiolippukunnissa (ja partiossa). Viimeisin versio kyseessä olevasta informointiasiakirjasta julkaistaan aina www.partio.fi/tietosuoja -sivulla.

Vaikka Suomen Partiolaiset huolehtii valtakunnallisesti siitä, että sähköisesti liittyville jäsenille kerrotaan liittymislomaketta täytettäessä, miten ja miksi heidän henkilötietojensa käsitellään partiossa (ja Kuksassa), asiaa saatetaan myös kysyä suoraan partiolippukunnilta.

Kuksasta löytyy käyttösitoumus, jonka jokainen jäsen hyväksyy sähköisesti kirjautuessaan Kuksaan. Käyttösitoumuksella varmistetaan se, että jokainen käyttäjä on perehtynyt henkilötietojen käsittelyyn partiossa tietosuoja-asetuksen mukaisesti. Alaikäisten käyttösitoumusperehdytyksestä on tehty erillinen ohje.

- ▶ Ymmärrämme tietosuojaperiaatteet ja partiolippukuntien tietosuojaohjeessa mainitut keskeiset käsitteet.
- ▶ Ymmärrämme, mitä henkilöiden informointi tarkoittaa ja olemme perehtyneet Suomen Partiolaisten tietosuojaohjeisiin.
- ▶ Olemme perehtyneet sekä Kuksan käyttösitoumukseen että alaikäisen käyttösitoumusperehdytykseen osoitteessa www.partio.fi/tietosuoja.
- ▶ Olemme suunnitelleet, kuinka perehdytämme alaikäiset johtajamme henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaperiaatteisiin.

2 Käsittelysopimuksen tekeminen Kuksassa

Suomen Partiolaiset ja partiolippukunta tekevät Kuksassa käsittelysopimuksen, jolla sovitaan henkilötietojen käsittelyn vastuista ja rooleista. Sopimuksen hyväksyntä näkyy partiolippukunnan organisaatiosivulla Kuksassa. Tekeminen ohje ja allekirjoituspyyntö julkaistaan myöhemmin, kun tekninen ominaisuus on valmis.

Suomen Partiolaisten ehdoton suositus on se, että partiolippukunta pitää jäsenluettelonsa vain Kuksassa, jonka tietoturva ja tietosuoja vaatimuksista huolehditaan laajasti, ja jolloin partion jäsenten, heidän huoltajiensa ja vapaaehtoisten henkilötietojen käsittely on yhdenmukaista, avointa ja helposti viestittävää. Tämä suositus sisältyy myös partio toiminnan vähimmäisvaatimuksiin partiolippukunnissa.

- ▶ Olemme allekirjoittaneet käsittelysopimuksen Kuksassa partiolippukuntamme edustajina ja nimenkirjoitussääntöjen mukaisesti.
- ▶ Ymmärrämme, mitä jäsenten tietojen käsittely (ja jäsenluettelon) pitäminen vaatii tietosuoja-asetuksen näkökulmasta.
- ▶ Käytämme Kuksaa esimerkiksi jäsentietojen ja tapahtumien hallintaan.

3 Jäsen- ja pestitietojen päivittäminen ja ajantasaisuus

Varmistakaa, että jäsenten tiedot ja heidän pestitietonsa on päivitetty Kuksaan. Kuksan käyttöoikeus (laajemmin oikeus käsitellä henkilötietoja) perustuu pestiin. Partiolippukunta vastaa siitä, että pestitietoja päivitetään säännöllisesti eikä käyttöoikeuksia jaeta turhaan. Käyttäjätunnukset ovat henkilökohtaisia. Tietosuoja-asetus edellyttää, että virheelliset tiedot korjataan.

Partiolippukunta vastaa partiolippukunnan sisäisistä väärinkäytöksistä. Partiolippukunta vastaa, että pestikeskusteluissa otetaan esiin myös henkilötietojen käsittely ja nämä ohjeet käytännön esimerkkeineen.

- ▶ Olemme ymmärtäneet, että partiolippukunta vastaa tahallisista väärinkäytöksistä.

- › Olemme tiedottaneet partiolippukuntamme vapaaehtoisia sekä heidän vastuistaan ja velvollisuuksistaan että www.partio.fi/tietosuoja -sivusta.
- › Partiolippukunnanjohtaja on käynyt välipestikeskustelun jäsenrekisterinhoitajan kanssa tietosuoja-asetuksesta ja henkilötietojen käsittelystä partiossa.
- › Olemme tarkistaneet jäsenten tiedot ja pestit Kuksassa ja varmistaneet, että tiedot ovat oikein.
- › Meillä ei ole erillisiä vapaaehtoisten listoja tai muita vastaavia henkilötietoja, joiden käsittelyyn henkilöt eivät ole antaneet suostumustaan tai josta he eivät tiedä.

4 Henkilötietojen kartoituksen tekeminen

Jos partiolippukunnalla on joku muu tietojärjestelmä kuin Kuksa tai henkilötietoja on muualla esimerkiksi paperikansioissa, konsultoikaa tarvittaessa Suomen Partiolaisia tietosuojavelvollisuksistanne, kuten informoinnista ja informointiasiakirjan täyttämistä.

Partiolippukunnat saattavat säilyttää henkilötietoja esimerkiksi pilvipalveluissa. Tapahtumatietoja on saatettu myös kerätä esimerkiksi partiolippukunnan nettisivujen lomakkeilla. Henkilötietoja voi olla kansioissakin. Kun jäsentiedot ovat Kuksassa ja tapahtumiin ilmoittaudutaan Kuksassa, on helppo määrittellä, kenellä on henkilötietojen käyttöoikeus. Lukittu kaappi on hyvä tapa säilyttää partiolippukunnan kansiot.

- › Olemme kartoittaneet, mihin partiolippukunnan jäsenten, heidän huoltajiensa ja vapaaehtoisten tietoja on tallennettu (partiorekisteri Kuksan) lisäksi. Olemme ottaneet huomioon myös arkistot ja paperit. Tiedämme myös, kenellä on pääsy näihin tietoihin.

5 Käsittelyperusteiden tunnistaminen ja informoinnista huolehtiminen

Jos käsittelette henkilötietoja muualla kuin Kuksassa, varmistakaa, että teillä on näiden käsittelylle lainmukainen peruste, kuten sopimus, määritelty oikeutettu etu tai henkilön suostumus, että henkilöitä on asianmukaisesti informoitu tästä käsittelystä ja että on olemassa kirjallinen kuvaus prosesseista, riskeistä ja tietojen suojauksesta.

Jos partiolippukunta käsittelee henkilötietoja muualla kuin Kuksassa tai muuhun kuin Suomen Partiolaisten informointiasiakirjoissa esittämiin tarkoituksiin, partiolippukunta tekee oman informointiasiakirjan Suomen Partiolaisten mallin mukaisesti.

- › Olemme tarkistaneet paperikansiomme ja huolehtineet niiden suojauksesta, kuten säilyttämisestä lukollisessa kaapissa.
- › Tunnistamme, miksi henkilötietoja saa käsitellä ja olemme varmistaneet, että rekisteröityjä henkilöitä on informoitu tästä käsittelystä.
- › Olemme tehneet tarvittavan informointiasiakirjan Suomen Partiolaisten mallin perusteella.
- › Olemme huomanneet kartoittaessamme henkilötietoja, ettei meillä ole syytä käsitellä henkilötietoja eli käsittelyperustetta tai meillä ei ole tarvetta kyseisille tiedoille. Olemme sen vuoksi poistaneet nämä tiedot.

6 Rekisteröidyn oikeudet ja tietojen luovutus

Rekisteröidyllä on oikeuksia. Hänellä on esimerkiksi oikeus saada omat tietonsa yhden kuukauden sisällä pyynnöstä selkokielisesti. Henkilöllisyys on aina varmistettava. Suomen Partiolaiset edellyttää, että henkilöllisyys varmistetaan kasvokkain tai kirjallisesti. Suomen Partiolaisten asiakaspalvelu antaa tiedot silloin, kun se vastaa järjestelmistä (esimerkiksi Kuksasta). Partiolippukunta vastaa muiden tietojen antamisesta itsenäisesti.

- › Ymmärrämme rekisteröidyn oikeudet, emmekä luovuta henkilötietoja ilman ehdotonta varmuutta kysyjän henkilöllisyydestä.

- ▶ Emme luovuta jäsentemme tietoja ulkopuolisille tai henkilöille, joilla ei ole käsittelyoikeutta. Annamme mahdollisille taustayhteisöllemme vain tilastollisia tietoja jäsenistämme.

7 Riskien arviointi

Pohtikaa, mitä riskejä henkilötietojen käsittelyyn partiolippukunnassa liittyy ja kirjoittakaa siitä lyhyt yhteenveto (tähän dokumenttiin) Sisällyttäkää yhteenvetoon myös keinot tällaisten riskien minimoimiseksi. Suomen Partiolaiset on arvioinut riskit valtakunnallisesti ja esimerkiksi tietojärjestelmien näkökulmasta.

- ▶ Olemme tunnistaneet riskit ja koonneet niistä yhteenvedon.
- ▶ Olemme tehneet toimenpiteitä riskien ennaltaehkäisemiseksi ja menettelyn muuttamiseksi.

8 Tietoturvaloukkaukset

Jos havaitsette mahdollisen tietoturvaloukkauksen tai epäilette sitä, ottakaa välittömästi yhteyttä ja keskustelkaa virallisen ilmoituksen tekemisestä Suomen Partiolaisten kanssa. Suomen tietosuojaviranomainen: www.tietosuojafi.fi.

Ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta ei todennäköisesti aiheudu henkilöiden oikeuksiin tai vapauksiin kohdistuvaa riskiä. Suomen Partiolaiset vastaa valtakunnallisista ilmoituksista.

- ▶ Tiedämme, miten ilmoitamme tietoturvaloukkauksista.

Riskien arviointi ja kartoitus

Arvioikaa, mitä riskejä henkilötietojen käsittelyyn partiolippukunnassa liittyy ja kuvatkaa, mitä toimenpiteitä olette tehneet riskien minimoimiseksi ja välttämiseksi.

Riskin potentiaalisia vaikutuksia arvioitaessa voi pohtia esimerkiksi sitä, minkä tyyppisistä henkilötiedoista on kyse, kuinka monen henkilön tiedoista puhutaan ja miten henkilötiedot on suojattu ts. millä keinoilla niiden joutumista väärin käsiin on estetty.

Huomaa, ettei riskien tunnistaminen liity ainoastaan nykytilaan, vaan se on olennainen osa toiminnan ja tapahtumien suunnittelua. Se on myös mainio keino tunnistaa, millaista osaamista partiolippukunnassa tarvitaan.

Tunnistettu riski	Riskin potentiaaliset vaikutukset	Toimenpide	Arvio toteutusajankohdasta	Merkintä, kun toimenpide on tehty